

Elektronický náramek namísto pobytu ve vazební cele - jaká je šance, že bude uložen právě mému klientovi? - 2. díl

Elektronický monitorovací systém je v prostředí české justice stále nepříliš frekventovaným způsobem nahrazení vazby. Lze vůbec reálně očekávat, že bude obviněnému tento způsob výkonu nahrazení vazby umožněn a jaké podmínky je potřeba splnit, aby obhájce dosáhl kýženého efektu při nahrazení vazby klienta? V zodpovězení těchto otázek pokračuje již druhý díl exkurzu do problematiky elektronických náramků.

V [minulém díle](#) jsme si osvětlili, jaký je zákonný základ pro využití systému elektronické kontroly při nahrazení vazby a jaká jsou konkrétní nahrazující opatření, se kterými lze elektronický náramek kombinovat. Nechybělo ani představení technologií a jednotlivých typů sledování, které současný systém monitorovacích sad nabízí a také několik zkušeností a rad z aplikační praxe. Nyní se zaměříme především na proces, který uložení elektronické kontroly namísto vzetí do vazby předchází a na vše podstatné, s čím je vhodné počítat před nasazením elektronického náramku.

V první řadě je nutno zvažovat, zda je klient vzhledem k prostředí, ve kterém žije a rovněž v souvislosti se zaměstnáním, které vykonává, vhodným adeptem pro výkon elektronické kontroly při nahrazení vazby. Nezbytným předpokladem je **stále bydlíště**, ve kterém se obviněný při nahrazení vazby ve stanovené době bude zdržovat. V domácnosti obviněného musí být dostupný stabilní zdroj elektrické energie a dostatečný GPS a GSM signál. Dále je nutné zvážit, zda má klient takové zaměstnání, které se slučuje s neustálým nošením elektronického náramku. Překážkou mohou být **podmínky na pracovišti**, jako jsou extrémně vysoké teploty (nad 50 °C) nebo rentgenové záření. Důležitým hlediskem je také zdravotní stav klienta, neboť častá vyšetření EKG, magnetická rezonance či počítačová tomografie může způsobovat poškození monitorovacího náramku, který musí být neustále připevněn v oblasti kotníku.[\[1\]](#)

Stěžejní roli při rozhodování, zda je klient svou povahou a zázemím vhodnou osobou pro nahrazení vazby spojeného s výkonem elektronické kontroly, může sehrát **Probační a mediační služba**. Působnost Probační a mediační služby při vytváření předpokladů pro nahrazení vazby je již poměrně ustálenou činností této instituce, což dokládá mimo jiné ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. [257/2000](#) Sb., o Probační a mediační službě. Zde je výslovně upraveno, že Probační a mediační služba vytváří předpoklady k tomu, aby byla vazba nahrazena jiným opatřením a za tímto účelem poskytuje obviněnému odborné vedení a pomoc, sleduje jeho chování a spolupracuje s rodinným a sociálním prostředím, ve kterém obviněný žije a pracuje.[\[2\]](#) Před uložení nahrazujícího opatření spojeného s elektronickým náramkem je spolupráce s Probační a mediační službou v tomto ohledu velmi slibná. Probační a mediační služba může být obviněnému, obhajobě a rovněž orgánům činným v trestním řízení nápomocna provedením tzv. **šetření k osobě obviněného**.

Šetření Probační a mediační služby zahrnuje rozhovor s obviněným a potřebné zjištění všech informací k osobě obviněného, o jeho rodinném a sociálním zázemí a rovněž k okolnostem nutným pro bezproblémový výkon elektronické kontroly. Výsledkem tohoto šetření je kompletace všech relevantních podkladů a **doporučení k osobě obviněného z hlediska vhodnosti elektronického**

monitorování.[3] Tato doporučení by pak měly brát v potaz především orgány činné v trestním řízení při rozhodování o nahrazení vazby. Důležitost předběžného šetření Probační a mediační služby přitom vyzdvihuje také skutečnost, že původně byla zpráva o předběžném šetření k vhodnosti elektronické kontroly u dané osoby zvažována jako obligatorní úkon před finálním rozhodnutím o nahrazení vazby elektronickým systémem[4].

Přestože nakonec z důvodu větší flexibility při rozhodování o setrvání či vzetí do vazby nebyla nutnost stanoviska Probační a mediační služby k výkonu elektronické kontroly do zákona zakotvena, v praxi jsou tato stanoviska velmi vítána. Probační a mediační služba ve své neveřejné příručce určené pro soudce a státní zástupce výslovně uvádí, že před „rychlým“ rozhodnutím o elektronické kontrole při nahrazení vazby má orgán rozhodující o vazbě v zásadě tři možnosti. Buď může soud či státní zástupce důvěřovat informacím, kterými v daném okamžiku disponuje a uložit elektronickou kontrolu na základě těchto informací, nebo bez bližšího zkoumání rozhodnout o nahrazení vazby spojeného s elektronickým náramkem (což však nemusí být vhodné ani efektivní), případně zvolit řešení spočívající v „prozatímním“ vzetí obviněného do vazby a současném pokynu k provedení předběžného šetření. Tato doporučení se oprávněně setkávají s četnou kritikou mnoha odborníků.[5] Dle mých vlastních zkušeností mohu uvést, že uvedený doporučovaný postup se v praxi často modifikuje. Pakliže soud či státní zástupce zvažuje před rozhodováním o vzetí do vazby její nahrazení spojené s monitoringem, zpravidla telefonicky kontaktuje příslušné středisko Probační a mediační služby. Pověřený probační úředník pak může provést na základě dostupných informací alespoň zrychlené šetření k osobě a obydlí obviněného „na dálku“, nebo se může dokonce dostavit přímo na vazební zasedání, kde provede pohovor s obviněným a vyjádří své stanovisko o vhodnosti monitoringu na místě ústně.

Co z uvedeného pojednání o šetření Probační a mediační služby vyplývá z hlediska činnosti obhájce při snaze iniciovat elektronický náramek pro klienta? Mimo jiné **možnost obhajoby kontaktovat Probační a mediační službu napřímo a z vlastní iniciativy podnítit realizaci předběžného šetření**, případně kontaktovat dozorového státního zástupce, zjistit jeho stanovisko k případu a pokusit se iniciovat předběžné šetření přes něj. Je ovšem zřejmé, že tento postup nebude vždy časově přílehavý všem situacím. Zejména při prvotním rozhodování o vzetí do vazby, kdy je soud zpravidla nucen rozhodnout ve velmi omezeném časovém rozmezí, nemusí být taková cesta realizovatelná. Oproti tomu ve fázi, kdy se již obviněný nachází ve výkonu vazby a obhájce se snaží dosáhnout klientova propuštění z vazby a jejího nahrazení, může být uvedená snaha bez větších obtíží aplikována.

Úprava, se kterou je dále vhodné před nasazením elektronického náramku klienta seznámit, je rovněž postup a **reakce na signalizaci porušení některé z monitorovaných povinností**. Monitorovací systém funguje nepřetržitě 24 hodin denně. Obviněný je tedy sledován během celého dne a v nepřetržitém provozu jsou také monitorovací střediska Ministerstva spravedlnosti a Probační a mediační služby. Pokud monitorovací systém zaznamená jakékoli porušení stanovené povinnosti (ať už jde o sejmutí monitorovacího náramku či jeho vybití, pohyb mimo dovolený perimetr, pohyb v zakázané zóně, nedovolené přiblížení poškozenému, či detekce alkoholu v dechu obviněného) provozovatel systému je o porušení notifikován takřka okamžitě. Samozřejmě ne ve všech případech se jedná o porušení záměrné. Představit si lze situaci, kdy monitorovaná osoba nestihne či zapomene nabít monitorovací zařízení, náhodně se přiblíží k poškozenému, či dojde k technické chybě samotného náramku nebo výpadku signálu. Obviněného tak většinou kontaktuje prvotně pověřený úředník Probační a mediační služby, který okamžitým telefonickým hovorem ověří, kde se monitorovaná osoba nachází a jaký je důvod notifikace pochybení. Při sebemenším podezření na cílené porušení povinnosti je neprodleně vyrozuměn také policejní orgán, který na základě dostupných informací na situaci operativně zareaguje, případně rovnou provede zadržení obviněného. O porušení monitorovaných povinností je bezodkladně vyrozuměn také příslušný soudce

a v přípravném řízení státní zástupce, který právě vykonává službu. [6] Další scénář je již pro osoby znalé trestního procesu poměrně zřejmý. Obviněnému hrozí vzetí do vazby a s velkou pravděpodobností končí jeho šance na „poklidné“ trestní stíhání na svobodě.

Závěrem nezbyvá než čtenáři shrnout všechny procesní postupy a doporučení z praxe, které tento článek nastínil. Po analýze obsahu obvinění klienta a souvisejících vazebních důvodů (neboť jak bylo avizováno v prvním díle tohoto článku, ne u všech vazebních důvodů je možné vazbu nahradit) je ideální nejprve **vytipovat konkrétní typ povinnosti**, která by mohla být monitorována a zároveň by zabráňovala „černému scénáři“ pro jehož prevenci je vazba zvažována či ukládána. Nejčastější povinností bude patrně sledování pohybu obviněného, jeho setrvání v určitých zónách, nebo související zákazy návštěvy některých míst. Možná může být též povinnost vyhnout se kontaktu a setkání s poškozeným (za současného monitorování poškozeného) nebo elektronická detekce alkoholu v dechu. Následně se nabízí **vysvětlit klientovi**, co monitorování obnáší, zejména zjistit, zda k tomuto institutu má vhodné osobní, pracovní, rodinné a sociální podmínky a zda je psychicky a osobnostně schopen nepřetržitě dodržovat dané povinnosti, komunikovat pravidelně s Probační a mediační službou a nést zodpovědnost v podobě pravidelného nabíjení monitorovacích zařízení a „hlídání“ stanoveného časového režimu. Aktivitu obhájce se dále nabízí směřovat směrem k Probační a mediační službě, která může provést nápomocnou činnost v podobě **předběžného šetření** a stanoviska k možnostem výkonu elektronické kontroly u konkrétní osoby.

Jak bylo vysvětleno, časově jednodušší a proveditelnější je všechny uvedené procesy realizovat ve chvíli, kdy se již obviněný nachází ve vazbě a obhajoba například shledává potenciál v jejím nahrazení v kombinaci s elektronickým náramkem. Ani při prvotním vzetí do vazby snaha obhajoby v tomto směru nemusí být bezpředmětná, záležet však bude na mnoha okolnostech, včetně časových možností a případném postoji k elektronické kontrole jako takové ze strany orgánů činných v trestním řízení. Ostatně, na ochotě a pozitivním postoji k systému elektronického monitorování na straně soudce a státního zástupce bude do značné míry záležet vždy. Jak se však snažila tato minisérie dvou článků o elektronickém sledování nahrazujícím vazbu dokázat, tento postoj a stanovisko orgánů rozhodujících o vazbě může být erudovaným obhájcem do značné míry ku prospěchu klienta ovlivněn.

JUDr. Karolína Homolová

[Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.](http://www.brozsokolnovak.cz)

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu

[1] MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI. Elektronický monitorovací systém (EMS). s. 10-12, dostupné >>> [zde](#).

[2] AUGUSTINOVÁ, Pavla. § 73 Nahrazení vazby zárukou, dohledem, předběžným opatřením nebo slibem. Trestní řád: Komentář [Systém Aspi]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO141_1961CZ

[3] HOMOLOVÁ, Karolína a MOJŽÍŠ, Miroslav. Nahrazení vazby elektronickým kontrolním systémem - skutečně lze monitorovat veškeré uložené povinnosti? Státní zastupitelství, číslo 5/2020, ročník XVII. Wolters Kluwer, s. 36-37

[4] Důvodová zpráva k zákonu č. 150/2016 ze dne 25. 5. 2015. Obecná část, bod 2.

[5] VICHEREK, Roman. Vazba a možnosti elektronické kontroly obviněného. Časopis pro právní vědu a praxi, ročník 27., č. 1, 2019. Masarykova univerzita, Brno. s. 40-44

[6] HOMOLOVÁ, Karolína a MOJŽÍŠ, Miroslav. Nahrazení vazby elektronickým kontrolním systémem - skutečně lze monitorovat veškeré uložené povinnosti? Státní zastupitelství, číslo 5/2020, ročník XVII.. Wolters Kluwer, s. 38-40

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [10 otázek pro ... Michala Kunu](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Rovné odměňování a transparentnost mezd: nové povinnosti zaměstnavatelů](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)

- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)